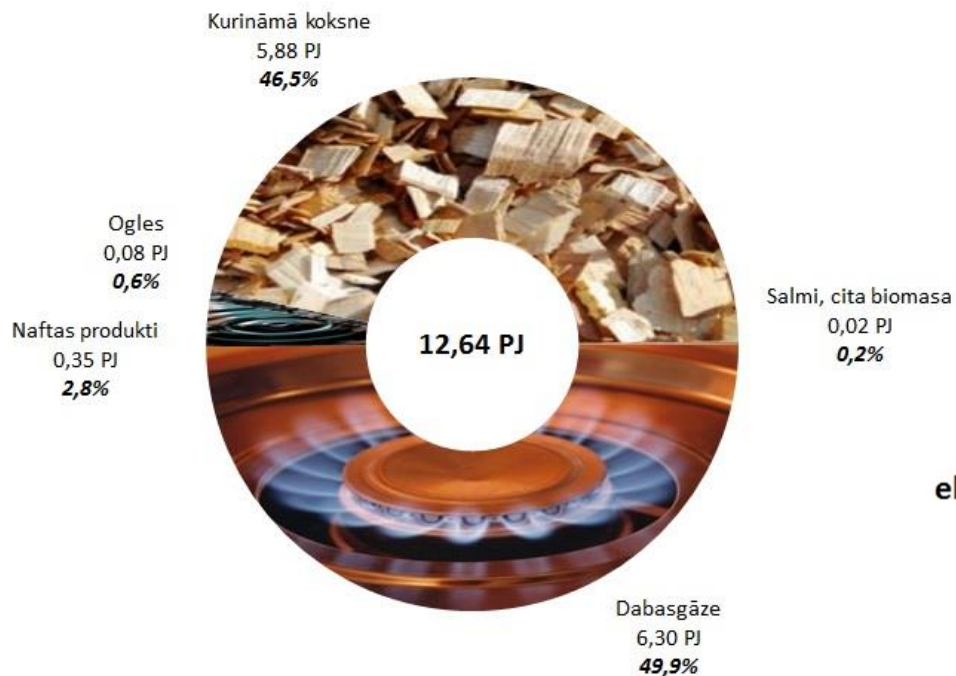

Centralizētās siltumapgādes situācija: iepriekšējā un nākošā apkures sezona, parādi, nākotnes riski siltumapgādei

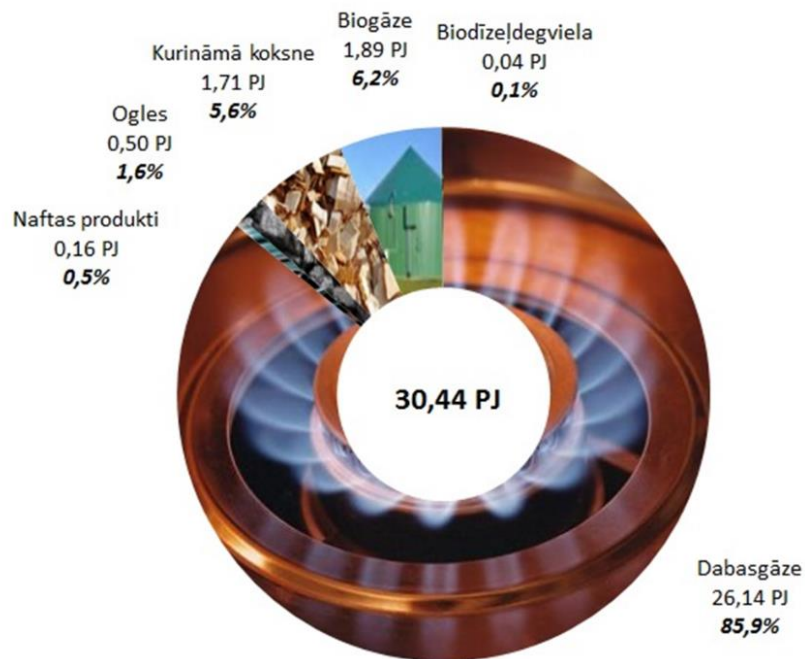
Dr. A.Akermanis
LPS padomnieks

Katlumājās patērētie energoresursi centralizētās siltumenerģijas ražošanai 2012. gadā

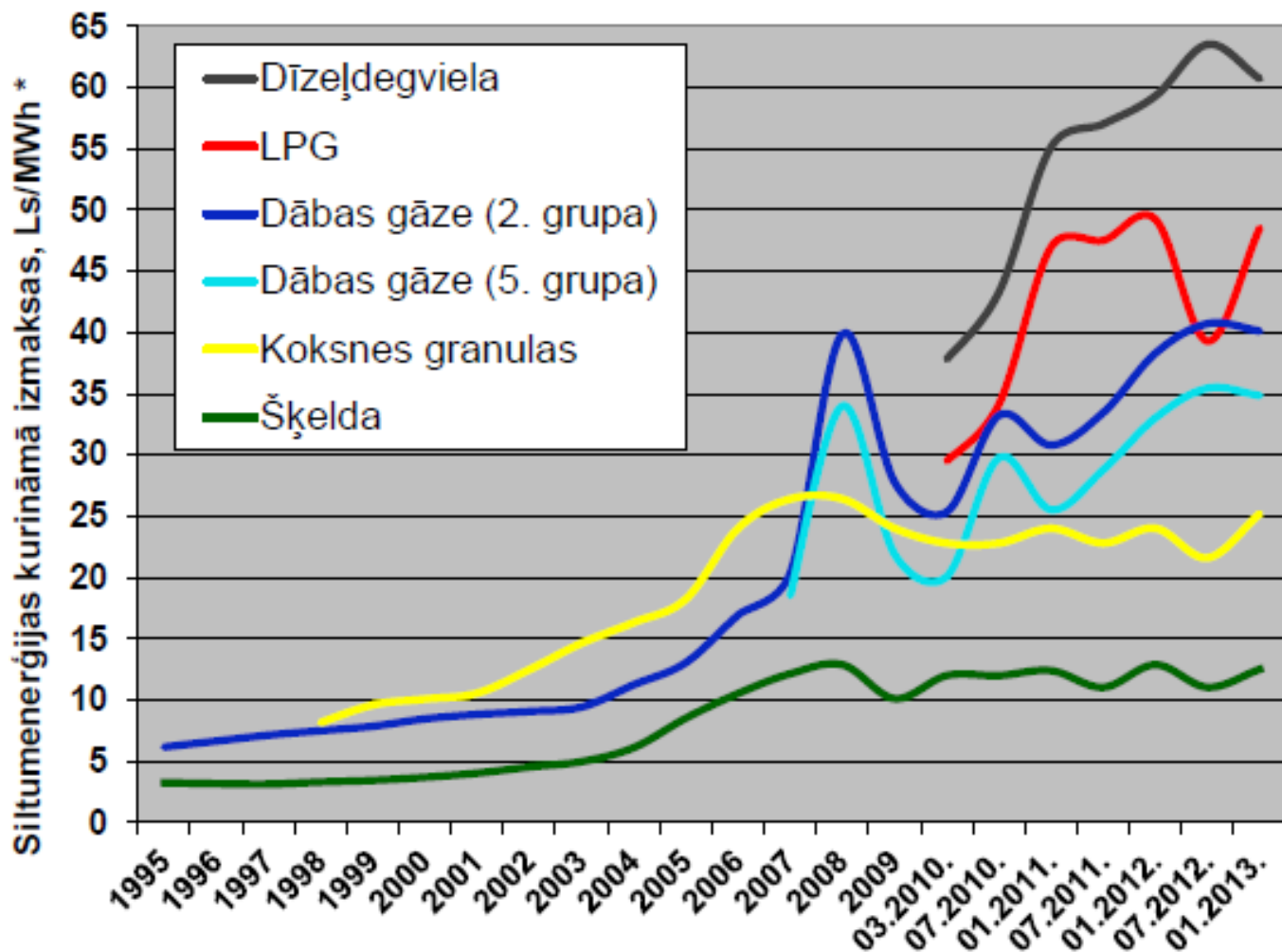
Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Koģenerācijas stacijās patērētie energoresursi elektroenerģijas un centralizētās siltumenerģijas ražošanai 2012. gadā

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Siltumenerģijas kurināmo izmaksu salīdzinājums

Kurināmo faktiskās cenas (bez PVN):

- dīzeļdegviela 650 Ls/t

- LPG 562 Ls/t

- dabas gāze (2. grupa)
0,3318 Ls/m³

- dabas gāze (5. grupa)
0,28810 Ls/m³

- granulas 105 Ls/t

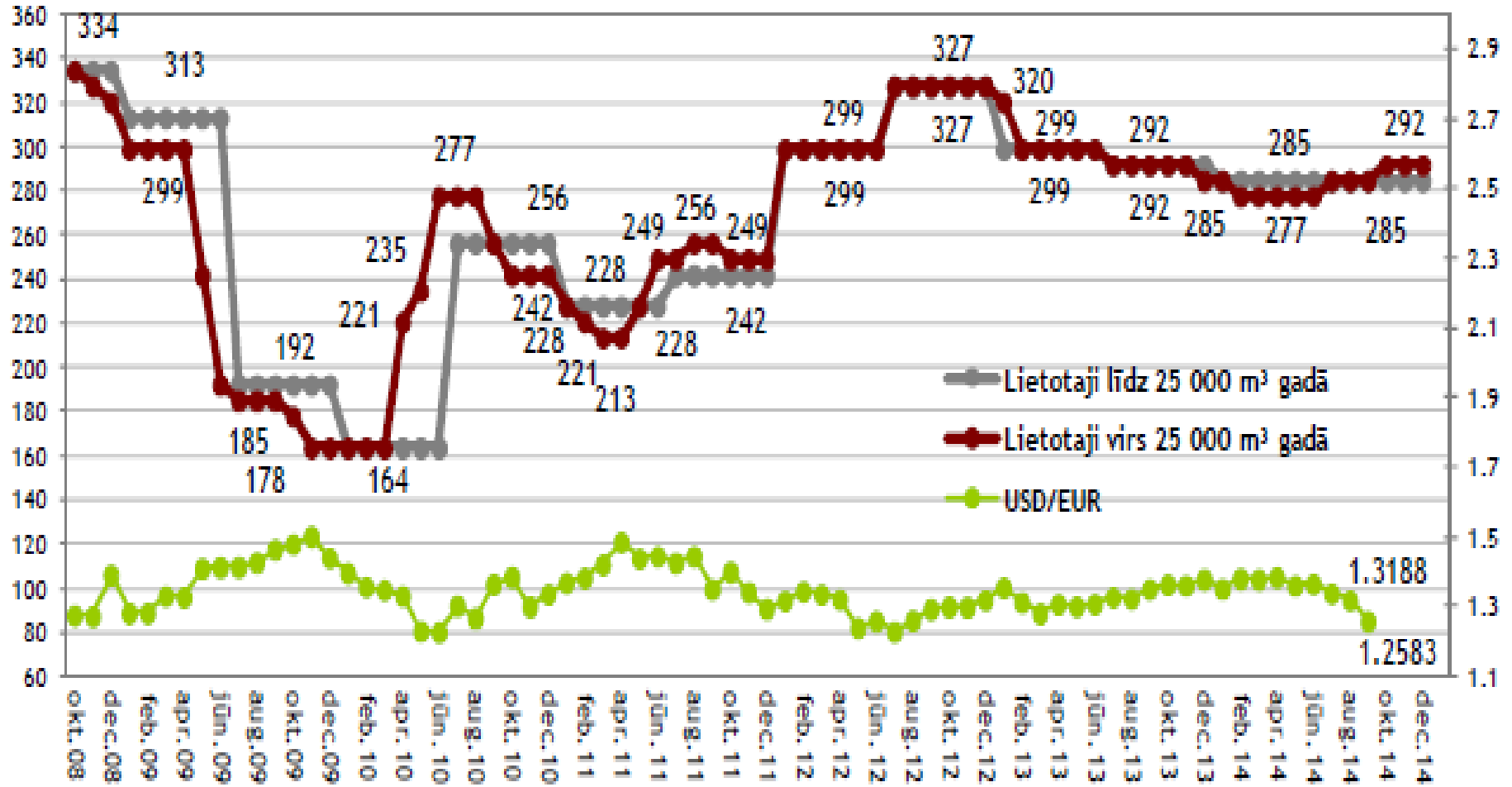
- šķelda 6,80 Ls/ber.m³

* Ievērojot modernu katlu lietderības koeficientus

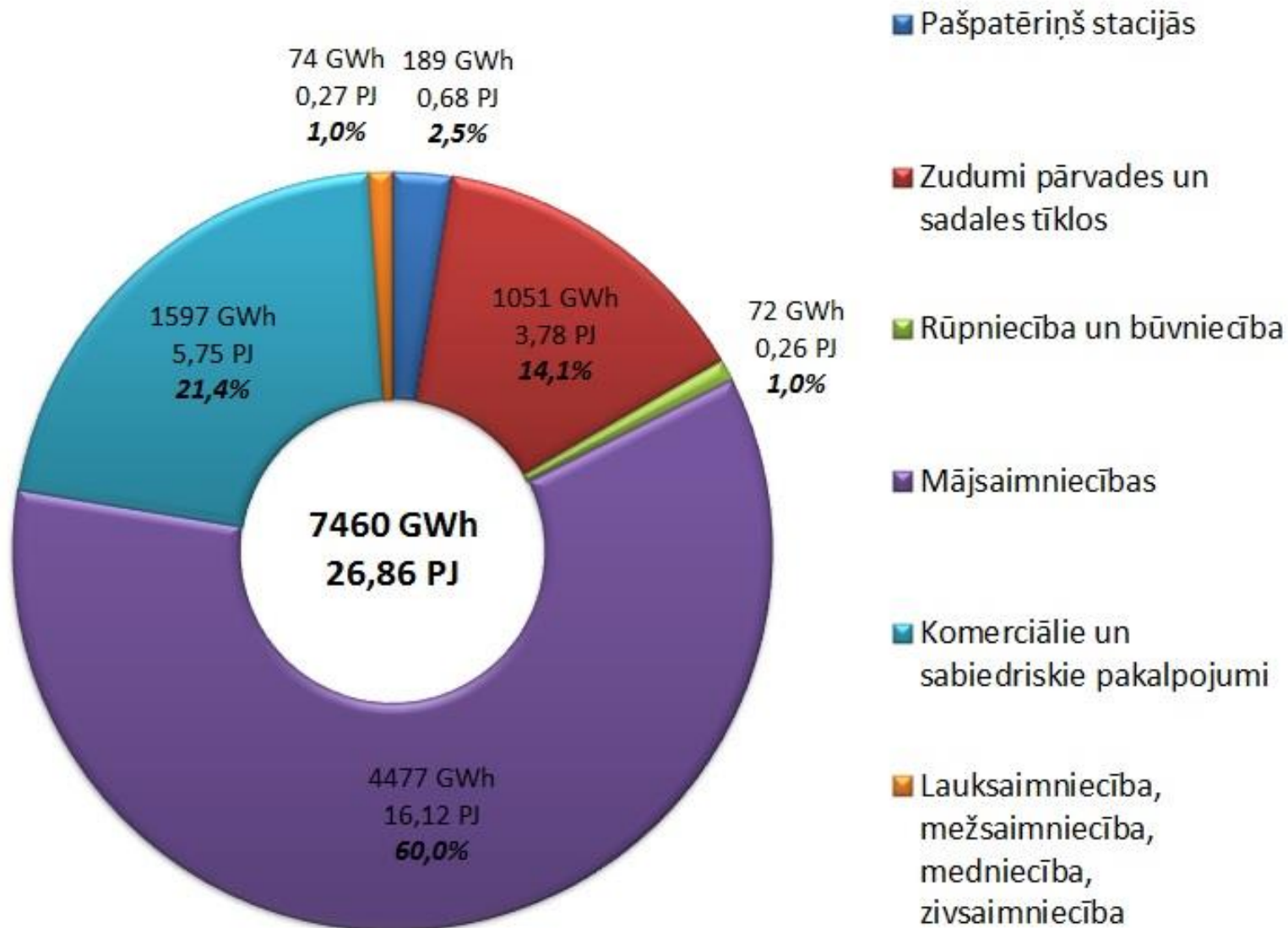
Dabasgāzes tirdzniecības cenu prognoze

EUR/tūkst m³

ECB (USD/EUR)

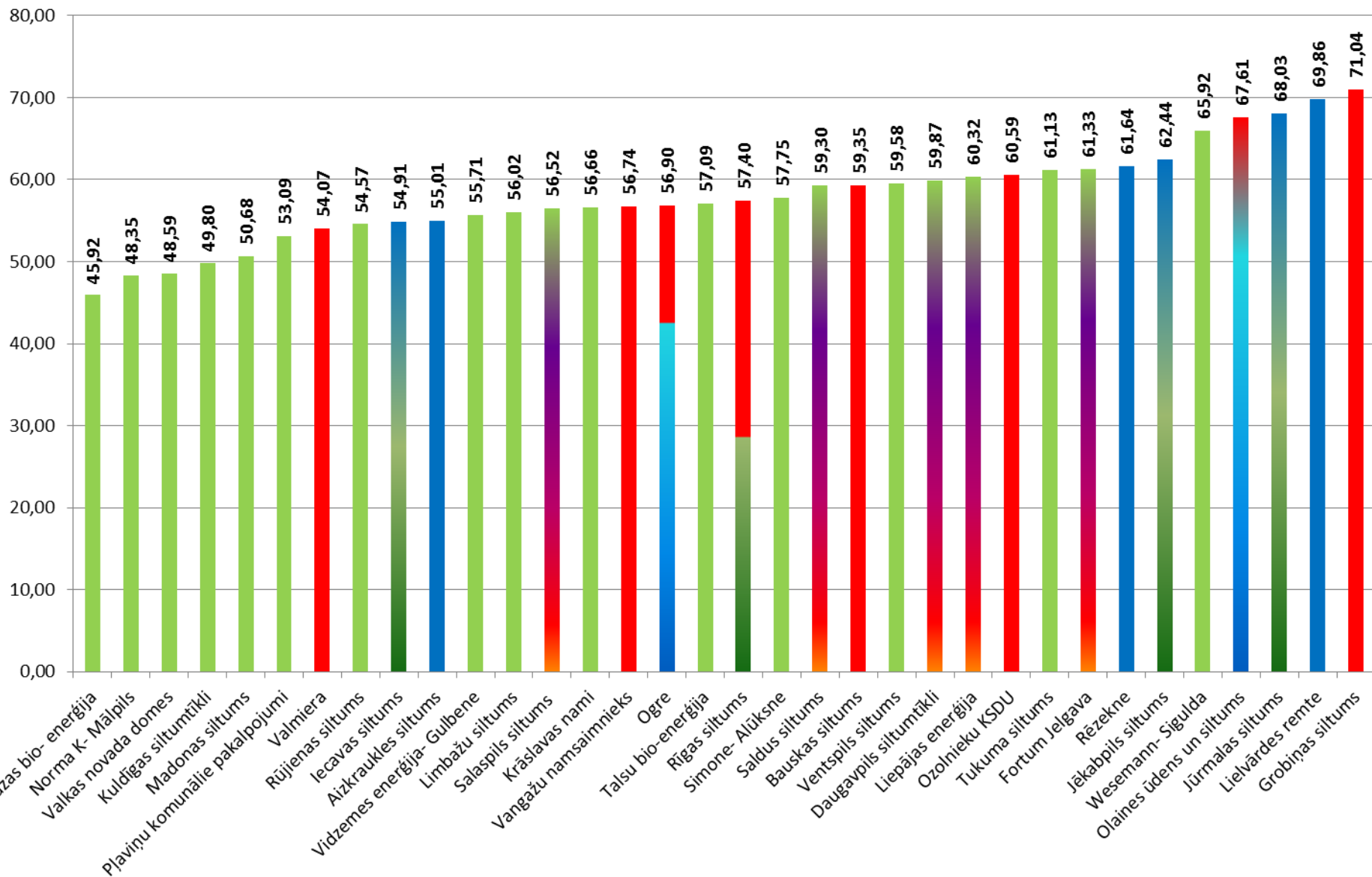
Centralizētās siltumenerģijas patēriņa struktūra 2012. gadā

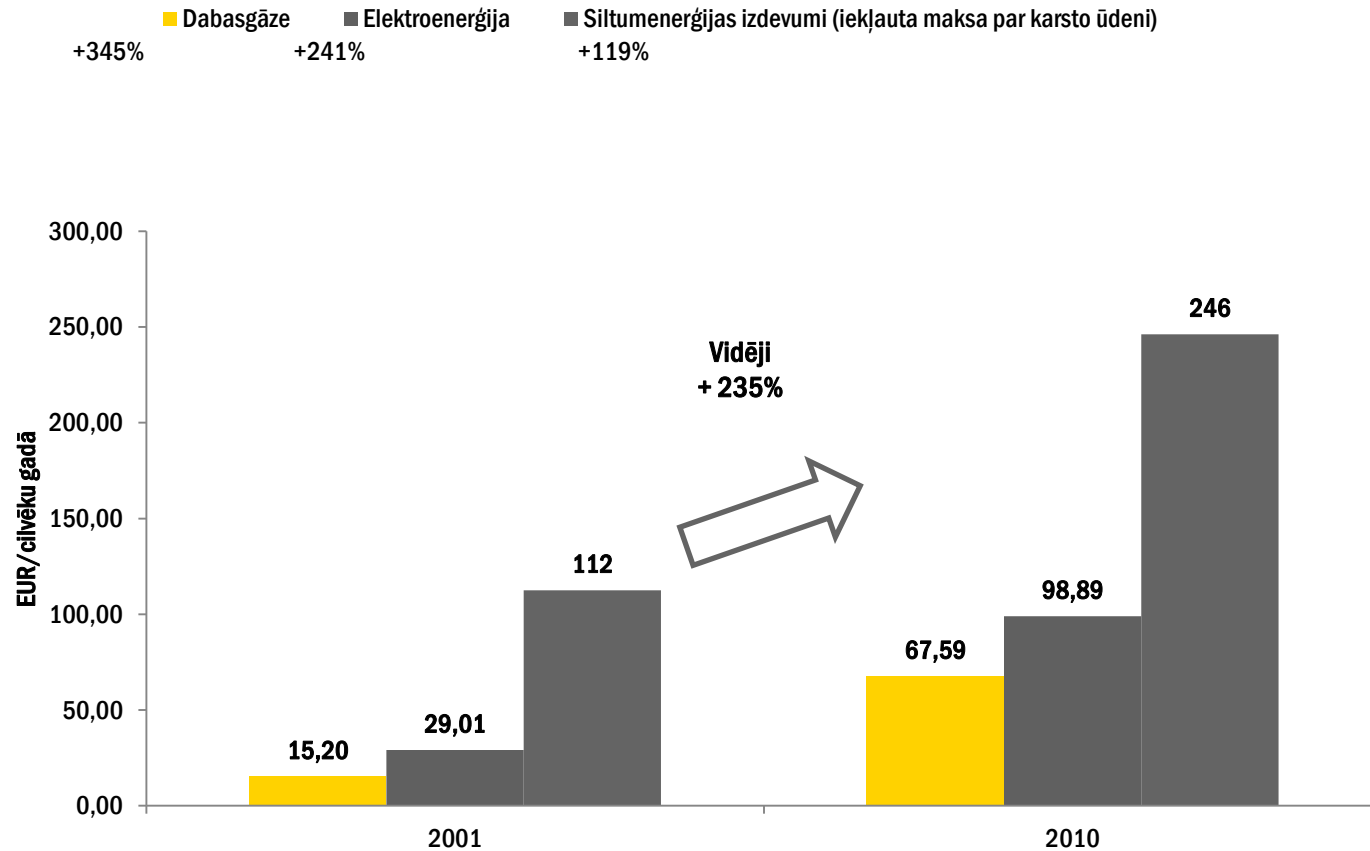
Siltumenerģijas tarifi 2014. gada jūlijā/augustā/septembrī, EUR/MWh

(Dabas gāzes gadījumā tarifs noteikts pie tirdzniecības cenas līdz 284,57 EUR/tūkst.nm³)

(zaļš- šķelda, sarkans- pamatā koģenerācija, zils- dabasgāze sildkatlos)

Mājsaimniecību izdevumi par patērētajiem energoresursiem, uz vienu mājsaimniecības locekli gadā (EUR/cilvēku)

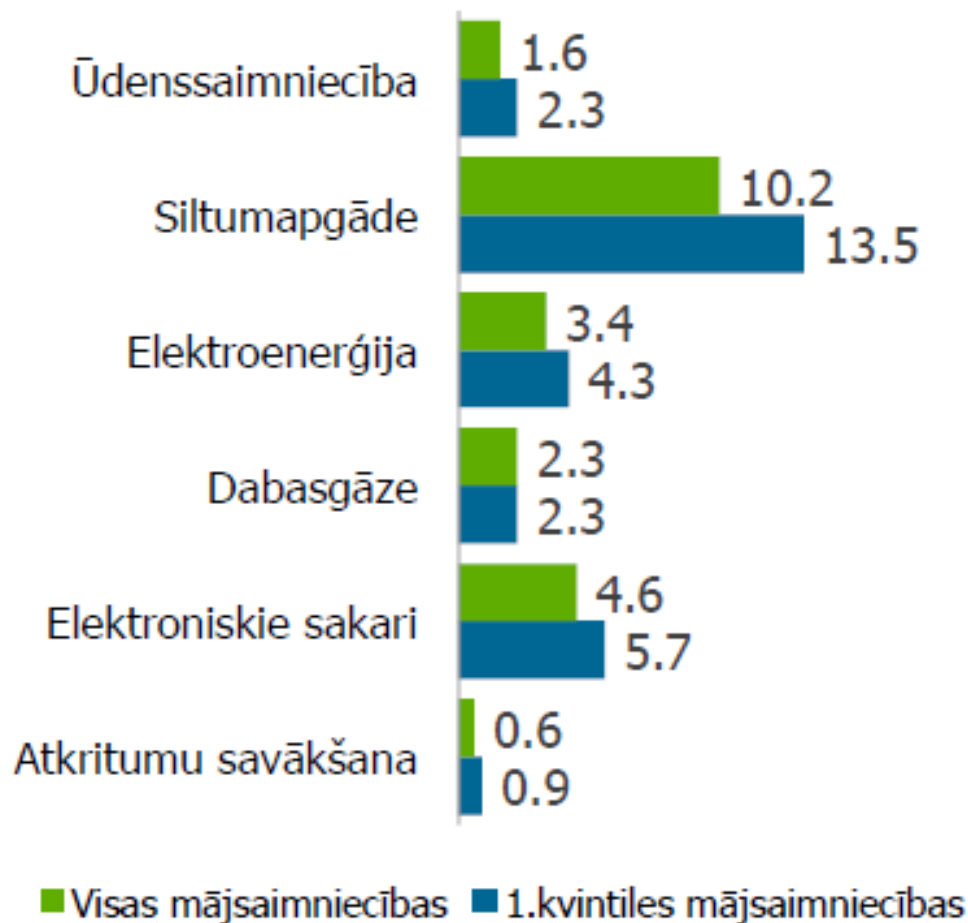

Sabiedrisko pakalpojumu tarifu ietekme uz mājsaimniecību izdevumiem

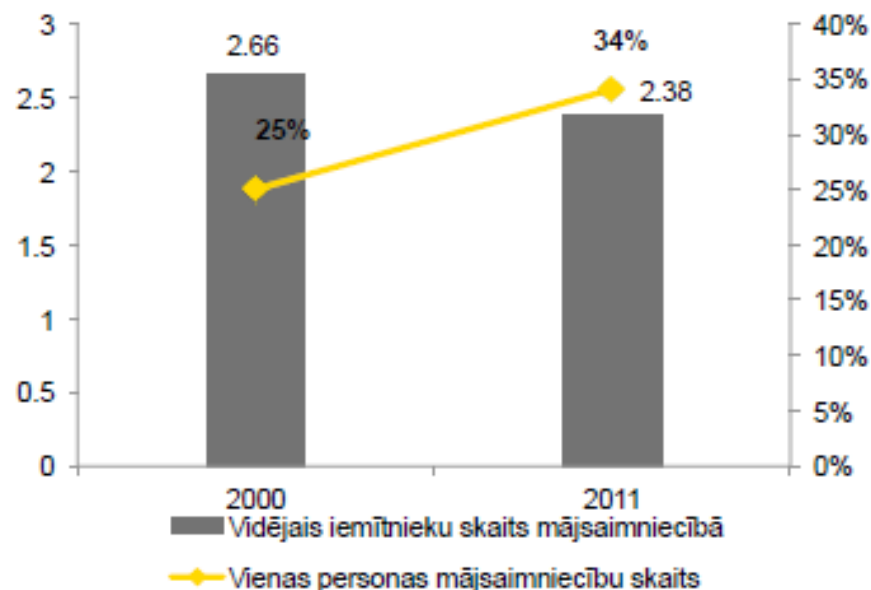
- Latvijas iedzīvotāji sabiedriskajiem pakalpojumiem vidēji patērē 23% no sava mājsaimniecības budžeta.
- Mājsaimniecību patēriņa izdevumi vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī:
2012.gadā – 282 EUR
2013.gadā – 301 EUR

Mājsaimniecību izdevumi 2012. gadā,
% no kopējiem mājsaimniecības
izdevumiem

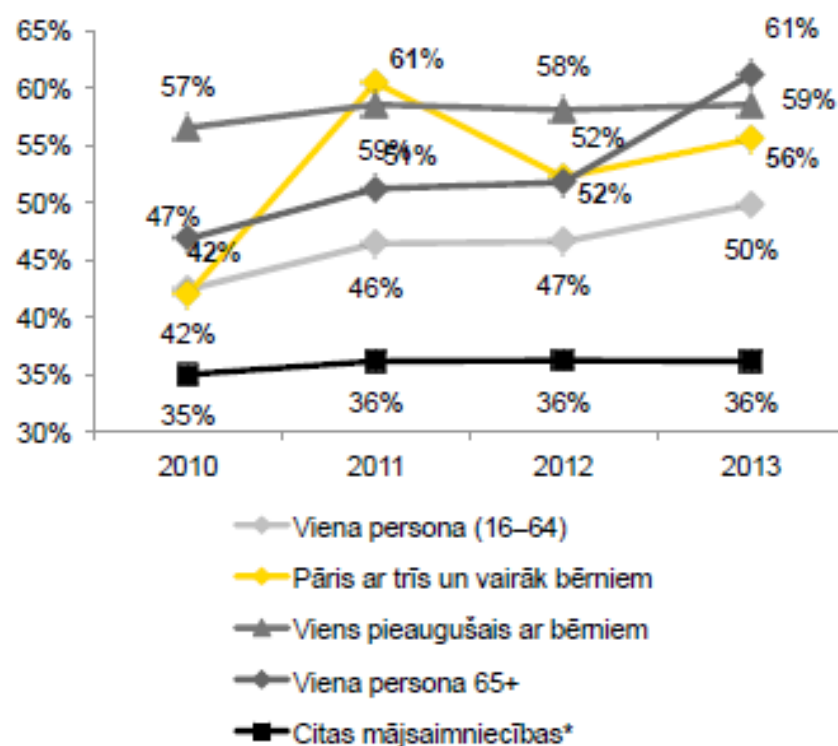

Mājsaimniecību demogrāfiskā situācija un ar mājokļa uzturēšanu saistīto izdevumu ietekme uz mājsaimniecības finansiālo stāvokli

Mājsaimniecību izmēra dinamika

Mājsaimniecību ar grūtībām segt komunālos maksājumus īpatsvars, (%)

Parādu aptaujas

LPS aptauja: tika aptaujāts tikai kopējais parādu apjoms uz 2014.g. 1.septembri (EUR)
(*par iepriekšējo apkures sezonu + vecie parādi - kopā*)

Respondenti : lielās pilsētas (izņ.Ventspili), 74 novadi

EM aptauja: parādi par iepriekšējām apkures sezonām no 2009-2010.g., (*iesk. 2013/2014.g. sezonu*), dati par ēkām, parādnieku skaitu un tiesvedībām, tarifu lielumu, tiešajiem norēķiniem

Respondenti: lielās pilsētas (izņ.Ventspili), atbildējuši 67 novadi

Centralizētās siltumenerģijas galapatēriņa sadalījums pa reģioniem ir šāds: Rīgas reģions – 51,7%, Pierīgas reģions – 11,6%, Vidzeme – 6,1%, Kurzeme – 10,5%, Zemgale – 8,1% un Latgale – 12 procenti.

Vidējais īpatnējais apkures patēriņš ēkās uz 01.03.2014. :

Biroja ēkās – 133,02 kWh/m² gadā

Izglītības iestādēs – 123,42 kWh/m² gadā

Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās – 157,67 kWh/ m² gadā

(par siltumenerģiju izsniegto rēķinu summa, euro)

(izsniegto rēķinu par siltumenerģiju summa, euro)						
Pašvaldība	01.10.2009- 01.10.2010	01.10.2010- 01.09.2011	01.10.2011- 01.09.2012	01.10.2012- 01.09.2013	01.10.2013- 01.09.2014	Izmaiņas 2014. gadā attiecībā pret 2013.gadu (%)
Jēkabpils	2 799 394	2 927 873	3 105 734	3 248 502	2 509 893	-22.74 ↓
Valmiera	3 255 666	3 343 264	3 251 658	3 552 114	3 147 137	-11.40 ↓
Jūrmala	7 892 959	8 784 631	9 048 881	8 456 567	6 372 525	-24.64 ↓
Rēzekne	6 185 201	6 790 585	7 038 937	7 857 240	5 853 138	-25.51 ↓
Rīga	121 699 825	132 708 293	146 010 136	166 492 251	127 714 909	-23.29 ↓
Liepāja	12 398 107	11 625 937	13 564 257	13 579 689	10 361 859	-23.70 ↓
Ventspils	7 960 518	6 788 953	6 224 346	7 288 901	n/d	-
Jelgava	8 213 481	8 487 864	9 260 691	11 333 558	9 226 362	-18.59 ↓
Daugavpils	15 895 272	18 218 495	19 365 977	21 993 264	16 526 251	-24.86 ↓

(parāda apmērs pilsētās par siltumenerģiju par konkrēto apkures sezonu,
euro)

(parāda par siltumenerģiju apmērs par konkrēto apkures sezonu, euro)						
Pašvaldība	01.10.2009- 01.10.2010	01.10.2010- 01.09.2011	01.10.2011- 01.09.2012	01.10.2012- 01.09.2013	01.10.2013- 01.09.2014	Izmaiņas 2014. gadā attiecībā pret 2013.gadu (%)
Jēkabpils	486 762	650 467	660 326	264 185	172 164	-34.83 ↓
Valmiera	826 758	664 911	326 862	340 492	390 075	14.56 ↑
Jūrmala	672 556	917 596	1 239 774	696 247	311 237	-55.30 ↓
Rēzekne	637 602	193 347	121 640	168 596	1 534 256	-/- 100.00 ↓
Rīga	8 563 459	9 585 314	7 495 278	7 963 038	2 867 651	-63.99 ↓
Liepāja	676 557	429 233	860 564	718 057	278 674	-61.19 ↓
Ventspils	1 175 040	479 077	264 298	404 682	n/d	24,40
Jelgava	859 444	616 957	941 665	897 835	561 543	-37.46 ↓
Daugavpils	2 231 721	2 198 643	1 755 672	1 915 053	1 581 632	-17.41 ↓

Parādu izmaiņu tendences:

- *Secināms, ka parāda par siltumenerģiju apmēru ir ietekmējis būtisks siltumenerģijas tarifu samazinājums 2013./2014.gada apkures sezonas sākumā, kā rezultātā iedzīvotājiem ievērojami samazinājās rēķinos par siltumenerģiju izsniegtā apmaksājamā summa.*
- *Parāda par siltumenerģiju apmērs par visām apkures sezonām kopā uz 01.09.2014. **republikas nozīmes pilsētās** sastāda 19,1 miljonu euro (t.sk. pēdējās apkures sezonas nenomaksātie parādi). Savukārt uz 01.09.2013. kopējais parāda apmērs par siltumenerģiju bija 26.6 miljoni euro, tātad kopējais parāds par siltumenerģiju ir samazinājies par 28%. Līdz ar to secināms, ka ievērojami uzlabojusies ir ne tikai tekošo rēķinu par siltumenerģiju apmaksas disciplīna, bet arī iepriekšējās apkures sezonās uzkrājušos parādu par siltumenerģiju apmaksā.*
- ***Pilsētās:** ievērojams parāda par siltumenerģiju samazinājums vērojams Rīgā (-63.99%), Liepājā (-61.19%) un Jūrmalā (-55.30%), citās pilsētās samazinājums nav tik liels. Neliels parādu pieaugums ir Valmierā un Daugavpilī.*

Novadu pašvaldībās parādu apmērs par visām apkures sezonām uz 01.09.2014. kopā sastāda 14.2 miljonus euro (t.sk. pēdējās apkures sezonas nenomaksātie parādi). Savukārt uz 01.09.2013. kopējais parāda apmērs par siltumenerģiju bija 16.1 miljoni euro., tātad kopējais parāds par siltumenerģiju ir samazinājies par 12%.

(vidējā izsniegto rēķinu par siltumenerģiju summa vienā pašvaldībā, euro)

Novadu pašvaldības	01.10.2009- 01.10.2010	01.10.2010- 01.09.2011	01.10.2011- 01.09.2012	01.10.2012- 01.09.2013	01.10.2013- 01.09.2014	Izmaiņas 2014. gadā attiecībā pret 2013.gadu (%)
Lietotāju skaits līdz 50	17 801	25 361	19 323	23 126	19 751	-14.59 ↓
Lietotāju skaits no 50 līdz 500	93 381	104 585	93 244	109 430	94 517	-13.63 ↓
Lietotāju skaits virs 500	985 353	991 160	940 594	1 031 193	770 389	-25.29 ↓

Novadu pašvaldību grupās vidējais parādu apmērs par siltumenerģiju 2013./2014.gada apkures sezonā ir samazinājies visās pašvaldību grupās, kā arī visās pašvaldību grupās 2013./2014.gada apkures sezonā pēdējo piecu gadu laikā ir zemākais vidējais parāda par siltumenerģiju apmērs vienā pašvaldībā. Lielākais vidējā parāda par siltumenerģiju apmēra samazinājums ir vērojams pašvaldību grupā ar lietotāju skaitu virs 500 lietotājiem (-34.45%).

(aptaujas sadalījums: ar lietotāju skaitu līdz 50 ietilpst 57 pašvaldības vai novada teritoriālās vienības, grupā no 50 līdz 500 lietotājiem – 96 pašvaldības vai novada teritoriālās vienības un grupā ar lietotāju skaitu virs 500 lietotājiem – 53 pašvaldības vai novada teritoriālās vienības, kurās siltumapgāde tiek nodrošināta centralizēti).

(vidējais parāda apmērs apkures sezonā vienā pašvaldībā, euro)

Novadu pašvaldības	01.10.2009-01.10.2010	01.10.2010-01.09.2011	01.10.2011-01.09.2012	01.10.2012-01.09.2013	01.10.2013-01.09.2014	Izmaiņas 2014. gadā attiecībā pret 2013.gadu (%)
Lietotāju skaits līdz 50	5 263	5 467	3 125	2 813	2 469	-12.23 ↓
Lietotāju skaits no 50 līdz 500	18 484	22 456	16 763	10 680	9 893	-7.37 ↓
Lietotāju skaits virs 500	145 573	133 959	94 508	73 923	48 458	-34.45 ↓

Secinājumi:

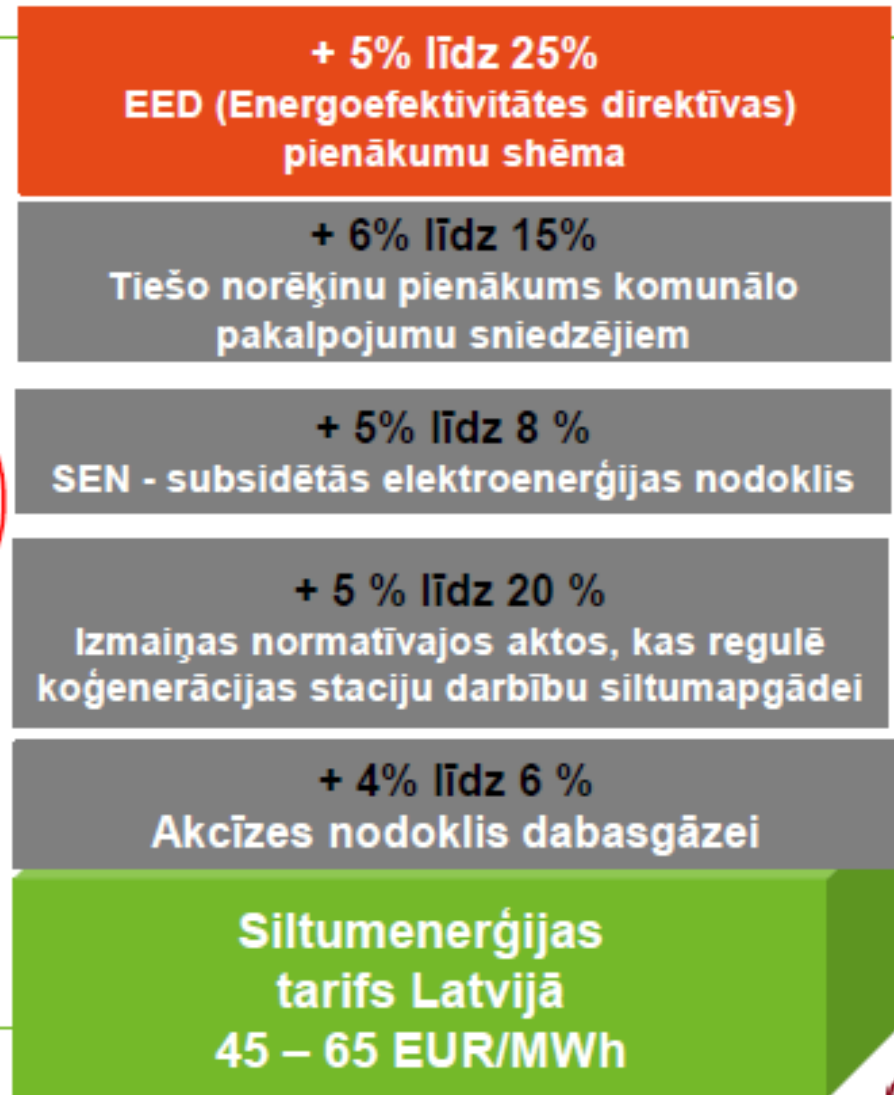
- *Pateicoties siltākai ziemai un dabasgāzes cenas pazeminājumam, rēķini par siltumenerģiju bija kopumā mazāki kā iepriekšējā apkures sezonā.*
- *Vērojama tarifu izlīdzināšanās, samazinās augstākie, palielinās zemākie. Tekošo rēķinu apmaksā ir daļēji uzlabojusies, bet vecie parādi saglabājas.*
- *Lielākajā daļā pilsētu maksājumu disciplīna par saņemto siltumenerģiju ir uzlabojusies.*
- *Novados: lai gan ka iedzīvotāji rēķinos par siltumenerģiju saņēma mazāku apmaksājamo summu, nekā iepriekšējā apkures sezonā, taču arī apmaksāta tika mazāka daļa nekā iepriekšējā apkures sezonā, ko, pēc vairāku pašvaldību domām, ietekmē reģionu iedzīvotāju zemā maksātspēja.*

Par citām ar siltumapgādi saistītām problēmām:

- Nodokļu ietekme uz siltumtarifiem
- ES Energoefektivitātes direktīva
- ES Klimata un enerģijas politikas satvars līdz 2030.gadam (KEPS2030)

Esošais nodokļu un normatīvo aktu slogs uz siltumenerģijas izmaksām

+ Gadiem neatrisināts parādu jautājums – parāds par siltumenerģiju Latvijā – ap 70 milj. EUR

Vidēji + 33%

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (turpmāk – Direktīva 2012/27/ES). Direktīva 2012/27/ES ievieš vairākas obligātas prasības energoefektivitātes jomā, kuru izpildei nepieciešamas būtiskas izmaiņas ne tikai Latvijas enerģētikas politikā un normatīvajos aktos, bet ar energoefektivitāti saistītās citās politikās. Direktīvas 2012/27/ES prasības kopumā ir vērstas uz tādas nacionālās energoefektivitātes sistēmas izveidi, kas ļauj valstij veikt enerģijas ietaupījumus visās enerģētikas jomās – enerģijas ražošanā, pārvadē un galalietotājos. Politikas sasniegto rezultātu novērtējums un metodiska ziņojamās informācijas apkopošana ļaus Latvijai būtiski uzlabot savas enerģētikas politikas ieviešanai nepieciešamo informatīvo bāzi.

Latvijai saistībā ar Direktīvas 2012/27/ES ieviešanu jāsasniedz indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis, kura ietvaros jānodrošina divi saistoši mērķi: katru gadu jāsasniedz 1,5 % valsts galalietotājiem piegādātās enerģijas ietaupījums un katru gadu jārenovē 3 % valstij piederošo ēku platības.

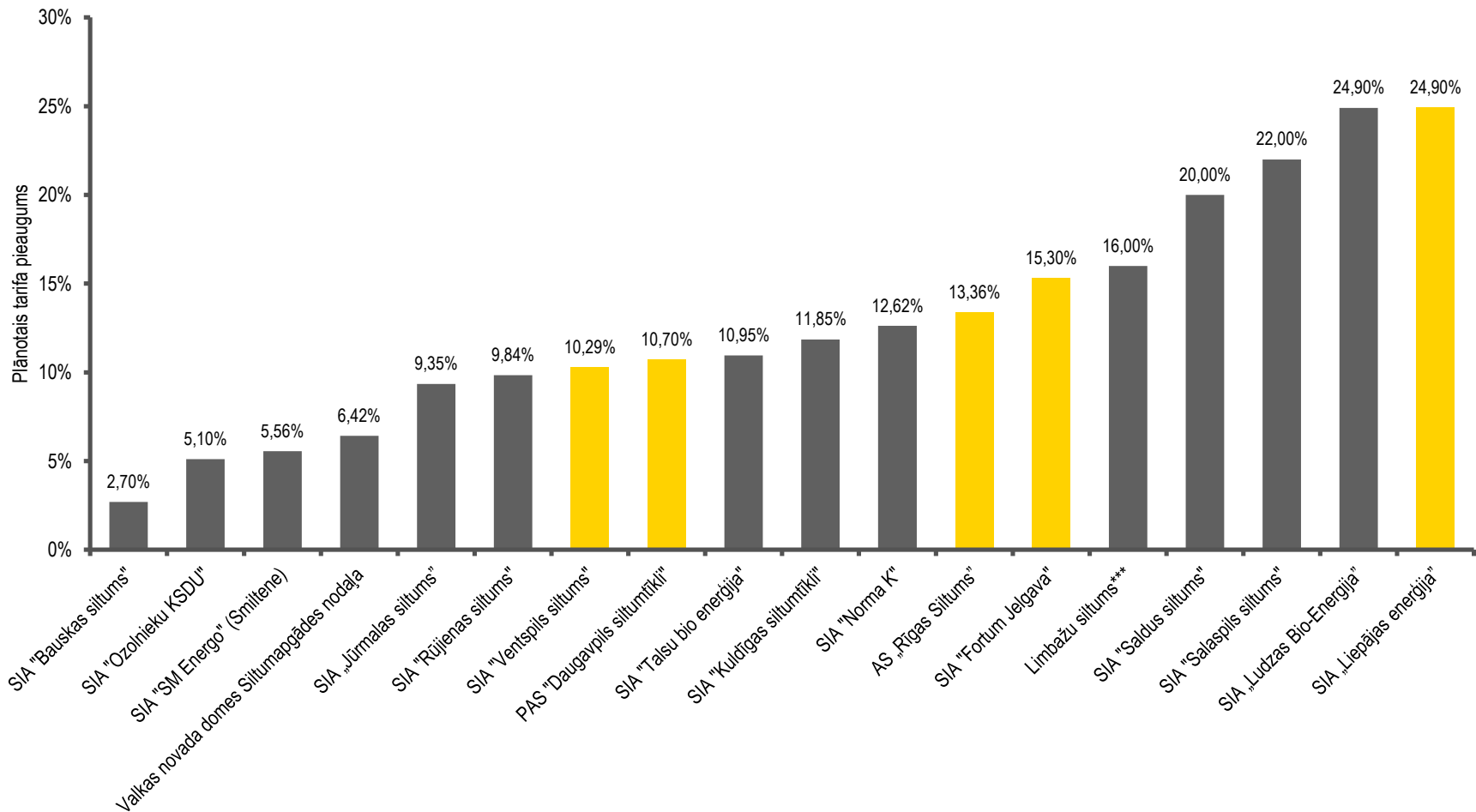
Valsts energoefektivitātes mērķis atbilst šādiem enerģijas ietaupījuma skaitliskajiem apjomiem: kopējais valsts indikatīvais energoefektivitātes mērķis - primārās enerģijas ietaupījums 2020. gadā - 0,670 Mtoe (28 PJ); ikgada 1,5 % gala enerģijas ietaupījuma mērķis - 1,5 % apjomā no galalietotājiem piegādātās enerģijas – kopā līdz 2020.gadam- 0,261 Mtoe (10,9 PJ). ikgada centrālās valdības ēku 3 % platības renovācijas mērķis (maksimālās aplēses – kopā 678 460 m²), kam atbilstošais enerģijas ietaupījuma apjoms visā 2014. - 2020. gada periodā ir 0,0044 Mtoe (0,18 PJ).

Ekonomikas ministrija izstrādā normatīvo aktu projektus Direktīvas 2012/27/ES prasību pārņemšanai.

Ietaupījums, kas tiek aprēķināts kā starpība starp bāzes scenāriju un scenāriju ar pasākumiem; šis ietaupījums nenozīmē valsts enerģijas patēriņa absolūto samazinājumu, bet gan pieauguma ierobežojumu, ko nodrošina minētie pasākumi. Mērķa ziņošanas metodiskās prasības noteiktas Direktīvas 2012/27/ES V pielikumā.

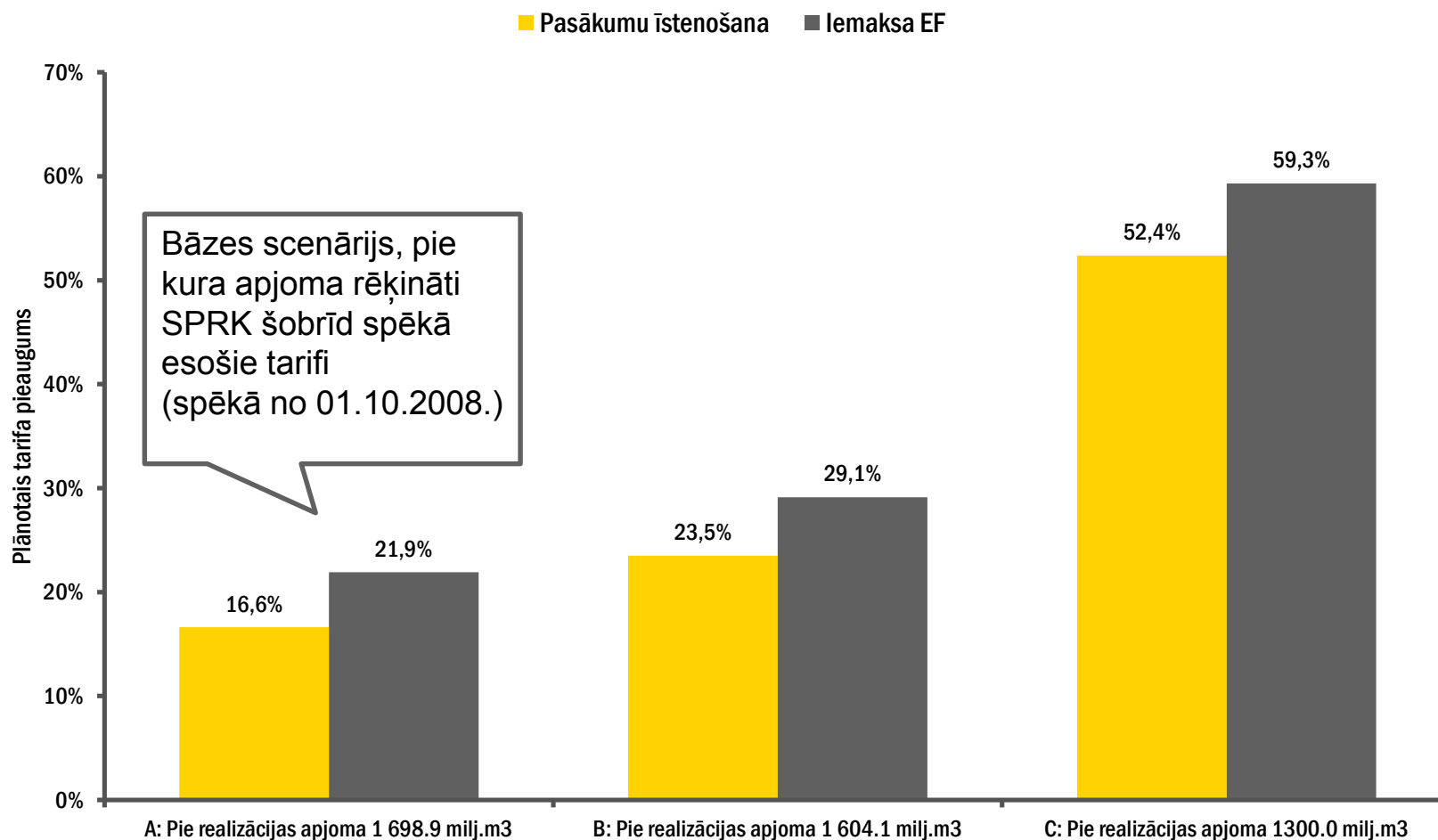
SILTUMAPGĀDES KOMERSANTI

Plānotais tarifu pieaugums centralizētās siltumapgādes uzņēmumiem, īstenojot EPS pasākumus

LATVIJAS GĀZE

Prognozētais dabasgāzes tarifu pieaugums pie atšķirīga pieprasījuma

Energoefektivitātes direktīvas izpildē lielākais potenciāls ir ēku siltumzudumu samazināšana. Kā tos samazināt līdz 2020.gadam, kā prasa direktīva – vismaz 1,5% katru gadu?

no ES fondiem ēku EEF pasākumiem paredzēti 150 milj.EUR līdzfinansējums. Skaidrs, ka tas ir nepietiekami, visu ēku renovācijai kopā vajadzīgi miljardi.n . Kur ņemt finansējumu?

Visticamākais – no banku kredītiem un iedzīvotājiem. . Banku viedoklis par kreditēšanu ir ļoti atturīgs: kurš garantēs kredītu atdošanu?

Valstij ir jauna pieeja kredītu izsniegšanai – AUTUM izsniegs kredītus ēku energoefektivitātei par 2% +Euribor

Seminārā 24.X : **galvenā identificētā problēma: dzīvokļu īpašnieku attieksme (lēmumu pieņemšana)**. Otrs galvenais faktors ir pašvaldību aktīva līdzdalība. Piem., Rīgā no ~ 8000 ēkām nosiltinātas 56, daudzas vēl ir procesā

Ir jāsakārto likumdošanas jautājumi: jāatzīst Energoefektivitātes Pakalpojuma ekistenci + jādefinē lēmumu pieņemšanas procedūra + jānodrošina renovācijas tehniskā uzraudzība

Jautājums: kam jābūt galvenajam virzītājam/kam jāorganizē masīva propagandas kampaņa par ēku siltināšanu

VID grib izstrādāt metodiku, kā noteikt renovēto ēku jauno vērtību un iekasēt nodokļus !!!

Viens no risinājumiem: siltumuzņēmums pārņem šefību pār pašvaldības ēkām – reāla ekonomija 12% ; savukārt dzīvojamo ēku siltināšanai veido PESKO dzīvojamam fondam

Klimata un enerģētikas politikas satvara 2030.g. galvenie elementi (izvirzītie mērķi)

•**40% SEG mērķis:** siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas ES kopā jāsamazina par 40% (pret 1990.g.), t.sk.:

- ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) darbību emisijas ir jāsamazina **par 43%** no 2005.g. apjoma;
- ES ETS neiekļauto darbību (ne-ETS) SEG emisijas ir jāsamazina **par 30%** no 2005.gada apjoma.

Latvijai mērķis kopējais izmešu samazinājuma mērķis 2030.gadā ir ~ 10% samazinājums pret 2005.g., ņemot vērā zemos kopējos izmešus un ļoti zemo IKP uz vienu iedzīvotāju.

•**27% AER mērķis:** ES kopējam atjaunojamās enerģijas apjoma īpatsvaram kopējā enerģijas patēriņā ir jāsasniedz 27%;

•**30% EE mērķis:** ES kopumā ir jāpalielina energoefektivitāte, nodrošinot vismaz 30% energoietaupījumu;

•**15% starpsavienojumu mērķis**

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

Pateicos par uzmanību!

Dr. Andris Akermanis
LPS padomnieks
andris.akermanis@lps.lv